

טיב הקהילה

יו"ל ע"קהילת שנת בניית ד'

בנשיאות מורנו הרה"צ ר' גמליאל רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

משיחותיו של מורנו רבינו שליט"א

תמים תהיה עם ה' אלקיך

לדבר בו ולגנותו, ואיך יאבה עתה את בתה לו לאשה, ובפרט אחרי שהיא ארורה, כמו שכתב רש"י מדברי חז"ל ואין ארוך מתדבק בברוך, אתמהא.

אלא יוסף הצדיק היה מאמין באמונה שלימה, שאין שום מקרה בעולם, וכל מעשה קטנה או גדולה הנעשה תחת השמש, הכל בכוונה ובהשגחה פרטית מאתו יתברך לתת לאיש כפרי מעללו, וכשיעור המגיע לו, לפי סדר הבריאה ועניינה, ואם אתה רואה הערוד ממית, תדע שאין הערוד ממית אלא החטא ממית (ברכות דף ל"ג ע"א), אלא שהרבה שלוחים למקום, כך היה יוסף יודע ומאמין באמונה שלמה, שאשת פוטיפר לא הייתה יכולה להרע לו במאומה, אם לא שנגזר עליו כך מלמעלה, והיא אינה אלא הכלי שבה איזה הקב"ה לפעול פעולתו זו, ועל ידה נתקיים מה שעלה ברצונו, שהיא תביאנו לידי נסיון ובזיון, ושעל ידה יתגלגל לבור תחניות, ומעתה יוסף אינו תולה כל אשמה בה, כי מה יתאונן האדם גבר על חטאיו, ומה יתלונן עליה, והרי אין בה אלא מה שבשלוחה, כי הוא יתברך צוה להעמידו בנסיון ויהי, והוא ברוב רחמי עשה עושה ויעשה לכל המעשים, וכי יחס לבבו על כל הצער אינו מוצא אשם בכל אלה אלא את עצמו, והיא אינה אלא כמקל חובטים ביד הבורא ית' המנהיג את עולמו כרצונו.

והנה כשהאדם מגיע לכלל ידיעה זו, וקובעה בלבו למציאות אמת ומכלכל כל דרכיו על פי ידיעה זו, הנה מעתה הוא שמח בחלקו, ואין ליבו מלא בטרוניא על כל הברואים, והכעס ממנו והלאה, שהרי הכל ברצון הבורא נעשה כפי הראוי להיות, וממילא אין דבר להאשים בו את זולתו, כי הוא זה הגורם כל הבא עליו, ושוב הוא בן חורין מאותן מחשבות המטרידות רוב בני אדם כסדר, אולי אם הייתי עושה כך הייתי ניצול, או אם הייתי עושה כך לא הייתי מפסיד וכי' וכדו' הבלים הרבה לאין ספור, ובוודאי שאינו מתלונן על זולתו לתלות אשמת עניינו בחברו, אלא תולה כל האשם בעצמו שמגיע לו עונש על בחירתו הרעה, אלא שסיבבו זה העניין בהשגחה פרטית, כך שחברו יצערנו, ועל כן מקבל בשמחה הנוגת שמים עמו, ויודע שכן הוא רצון הבורא, ובוודאי נתנו לו ולחלקו כפי מה שראוי ומגיע לו, וכמו שאמר יונה הנביא (ינה א) כששאלוהו ירדי הספינה בשל מי הסער הגדול הזה, ומיד ענה להם בשלי הסער הזה, כך גם יוסף לא היה מתרעם על אותה ארורה, ולא היה לו עליה שום שנאה וטרוניא, אלא היה אומר בשלי הסער הזה.

וזו באמת אחד המעלות הגדולות והנפלאות שזוכים לה המאמינים בתכלית, כי המה ניצולים על ידה מכל ריב ומדון ושאר מרעין בישין כלשון הרע וריכות וכי' ח"ו, שרוב הנסיונות בין אדם לחברו באים מתוך מחשבות אלו או אחרות, כאשר בני אדם תולים סיבת האשמה בבשר ודם, ומזה מתחילים כל החשבונות והמריבות הקנאה והשנאה, ואילו היו משכילים ללכת בדרכי אמונה היה כל זה נמנע מאתם.

וישמע את דברי בני לבן לאמר לקח יעקב את כל אשר לאבינו ומואשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה: וירא יעקב את פני לבן והנה איננו עמו כתמול שלשום: ויאמר ד' אל יעקב שוב אל ארץ אבותיך ולבולדתיך ואהיה עמך: (ל"א א-ג)

הנה, מאלו הכתובים יכולים אנו לראות אמונה מהי, יעקב אבינו הרי שהה בביתו של לבן הארמי עשרים שנה, ואותו רמאי מתחילה רימה אותו ובמקום שיתן לו את רחל נתן לו את לאה, ושוב הוצרך לעבוד בשביל רחל עוד שבע שנים, ואחר כך כשעבד בשכר הצאן רימה אותו אין ספור פעמים, וכפי שרואים אנו שכשברח יעקב ולבן רדף אחריו והשיגו אמר לו יעקב (ל"א מא) 'ותחלק את משכורתי עשרת מונים', שהם ק' פעמים, ואחר כך זאת סובל הוא בדומיה מה ששומע הוא את דברי בני לבן, שהם אמרו לקח יעקב את כל אשר לאבינו וזאת על אף שלבן בעצמו הודה ואמר 'ניחשתי ויברכני ה' בגלליך', וגם לבן בעצמו הפך פתאום את עורו, והראה ליעקב פנים זועפות, ועל אף כל זאת מנע עצמו מלברוח, ונשאר בבית לבן, עד שאמר לו הקב"ה 'שוב אל ארץ אבותיך'.

מעשה אבות הוא סימן לבנים, ובוה גילה לנו יעקב מה יעשה אדם כשצער ועגמת נפש מסכבים אותו, שאז עליו לקבל את הדברים באהבה ובאמונה, ולא לחפש דרכים האין לצאת מן המצב המעיק עליו, ויאמין כי אם הקב"ה שלח לו זה הצער ודאי שהוא לתיוקן נפשו, ואם יעשה תחבולות כדי להשתמט מזה, בודאי יצטרך להשלים זה הצער ע"י סיבה אחרת, ונמצא שלא הרוויח דבר מזה. ורק כשרואה האדם שהקב"ה מסבב סיבות כדי שיצא ממצבו, אז יבין כי היא הוכחה עבורו שחפצים מן השמים להושיעו, וכמו שרואים כאן אצל יעקב, שאחר שאמר לו הקב"ה שוב אל ארץ אבותיך, והבין שזוהו רצון הבורא, אז עשה מעשה וברח עם כל רכושו, כי אז ידע ששוב אין הקב"ה חפץ בצרתו, אך כל עוד שלא שמע זאת בפירוש מפי הקב"ה סבל את סבלו רבות בשנים.

ענין זה ראינו לאדם לשנן ולדעת, שכל המאורעות שעוברים עליו אינם ח"ו רק מקרה, אלא הכל בהשגחה העליונה, והכל הוא לטובתו, וכנראה בתיבת 'מקרה' גופא, שהם אותיות 'רק מה' ויסבול את צערו בדומיה, עד אשר יתקיים בו מאמר הכתוב 'קץ שם לחושך' וכי' בטובתו של מקום.

אמונה תמימה זו רואים אנו גם הלך בפרשת מקץ, אנו מוצאים איך שיוסף הצדיק לוקח לו לאשה את אסנת בת פוטי פרע כהן אן, וכל בר לבב בוודאי ישתומם על דבר זה, האין יסכים יוסף לעצת פרעה לקחת את זו לו לאשה, והרי אמה הייתה לו למכשול ולפוקה, ובאשמתה שהוציאה שם רע עליו ותקרא בקול גדול על לא עוול בכפיו, הושלך לבור תחתיות ימים רבים בבזיון נורא כאחד הרוקים, וכמו שכתב רש"י שם שהרגילה אותה ארורה את הצדיק בפי כולם

פרשת ויצא
ט' כסלו תשע"ז
גליון 272

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הדו"ג 4:02
מוצ"ש"ק 5:16
ר"ת 5:55

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוּזְק"ש א' 8:01
סוּזְק"ש ב' 8:46
סוּזְק"ת א' 9:09
סוּזְק"ת ב' 9:39

טיב המערכת

כוחה של תפילה

מסופר שבימי החתם סופר נתפנה כסא הרבנות באחת העיירות, ולראשי הקהל שחפשו ובררו אחר רב הראוי לאותה איצטלא, הגיעו ב' הצעות, אחד מהם היה תלמידו של החתם סופר, והלה היה ידוע כמופלג בחריפותו ובבקיאותו כאחד הגדולים, והשני על אף היותו תלמיד חכם מופלג, בכל זאת עדיין לא הגיע למעלת אותו תלמיד של החתם סופר, אך הלה היה ידוע כאדם המרבה לחון את בוראו בתפילה ובמזמורי תהילים. ראשי הקהל התלבטו ביניהם את מי להושיב על כסא הרבנות, היו להם צדדים לכאן ולכאן, והוחלט שיבחרו ע"פ רוב דעות הקהל. דעתו של מן החתם סופר היתה כי תלמידו הוא היותר ראוי לאותה שררה, והשתדל הרבה לטובתו, אך תוצאות הבחירות הכריעו לטובת הרב השני. כשנדעו ההכרעה הסופית, נענה החת"ס ואמר, ראו כמה כוחה של אמירת תהילים, על אף שידוע לכל כי תלמידו הוא היותר ראוי לאותה איצטלא, ועל אף השתדלותו העצומה שבכוחה היה אמור תלמידו להיבחר, בכל זאת גברו מזמורי התהילים של אותו רב והכריעו לטובתו. כענין זה רואים אנו בפרשתינו, הכתוב אומר: ועיני לאה רכות ורחל היתה יפת תאר ויפת מראה: ופירש רש"י: שהייתה סבורה לעלות בגורלו של עשיו, ובכתה, שהיו הכל אומרים, שני בנים לרבקה, ושתי בנות ללבן, הגדולה לגדול, והקטנה לקטן:

לאה אמנו ידיעה כי כך הוא גורלה שהיא תינשא לעשיו, ורחל אחותה היא המיועדת ליעקב, אך מאחר שרחל רצתה בכך בכתה הרבה מאד, והתחננה לפני בוראה, ומה פעלה בתפילותיה? לא רק שלא נפלה בחלקו של עשיו, אלא זכתה להיכנס בחלקו של יעקב, ולא זו בלבד, אלא העמידה ששה שבטים כמספר השבטים שהעמידו כל האמהות כולם, ולא זו בלבד, אלא עוד זכתה שממנה יצאו שלושת הכתרים שנכתרו בהם ישראל: בתר תורה שזכה בו יששכר, בתר כהונה שזכה בו לוי, ובתר מלכות שזכה בו יהודה. גם בדברי קבלה בספרי האר"י ז"ל מבוואר שמקומה של לאה גבוה יותר משל רחל, ולכל זאת לא זכתה אלא מכח דמעותיה ותפילותיה.

(עפ"י טיב התורה - ויצא)

עדכון זמני קבלת קהל בבית פורנו ורבנו שליט"א אך ורק בתא קוולי שפספרו 052-7168366

ניתן לשפוע את שיחותיו של פורנו ורבנו שליט"א בפספר מיוחד וישייר לשיחות בלשון הקודש: 073-2951320 לשיחות באידיש: 073-2951321

שיחתו השבועית של מורנו הרב שליט"א בכל ליל ישישי בין השעות 9:00 - 10:00 בבית פדרשנו רח' ישעיהו 7 י-ם תפילת ליל שבת בזכרון עשה בשטיבל "הדף היומי" שחרית של שבת בבית פדרשנו בשעה 8:30

טיב הודעות

הלכות קידוש ה'

כיסוי הפת

א. בשעה שמקדש, צריך שתהיה מפה על השולחן תחת הפת, ומפה אחרת פרוסה על גביו (ס"ו ר"א ס"ט).

ב. והטעם, כתב הטור בשם הירושלמי, שלא יראה הפת בשתו שאין מקדשין עליו אלא על היין, אף שבשאר המקומות יש לו לפת דין קדימה על היין, ועוד טעם כתב בטור, שהוא זכר למן, שהיה מונח בקופסא טל למעלה וטל למטה, וי"א עוד טעם, כדי שיראו דעכשיו בא הסעודה לכבוד שבת (מ"ב סקמ"א קט"ו).

ג. אם מקדש על הפת, לטעם הראשון בירושלמי, אינו צריך לכסות עליו מפה, אבל לטעם אחר שכתב הטור שהוא זכר למן שהיה מונח בקופסא טל למעלה וטל למטה, ממילא גם במקדש על הפת צריך לכסות במפה, וכן נוהגים (מ"ב סקמ"א).

ד. ומשמע בפמ"ג, שלכל הטעמים די במקדש על היין שיהיה מכוסה עד אחר שגמר הקידוש, וכן בשחרית צריך ג"כ להיות הפת מכוסה עד אחר הקידוש מטעמים אלו [אף שאין בו הטעם השלישי דלעיל],

ובח"א משמע דלטעם זכר למן, טוב שיהיה מכוסה עד אחר ברכת המוציא (מ"ב סקמ"א), ויש נוהגים לכסותו בסעודת הלילה עד אחר ברכת המוציא, ובסעודת היום עד אחר הקידוש (נמוקי אר"ח סק"ב).

ה. מי שמקדש על הפת, יניח ידיו על המפה ועל הלחם משנה בשעת הקידוש, וכשיגיע לברכת המוציא, יגלה הלחם משנה ויניח ידו עליהם, ויברך ברכת המוציא, וכשיגיע להזכרת ה', יגביה שניהם למעלה עד שיגמור הזכרת ה', ואח"כ יניחם, ואחר גמר ברכת המוציא יחזור ויכסה במפה ויניח ידו עליהם עד שיגמור הקידוש (מ"ב סקמ"א).

ו. מקום שיש הרבה אנשים שאוכלין על הרבה שולחנות, כגון בישיבה, שכל הבחורים אוכלין בחדר גדול אחד, ועל כל שולחן יש לחם משנה, אבל יין לקידוש נותנין רק על שולחן אחד אשר שם מקדש בחור אחד, ומוציא כל הבחורים שבחדר, אשר בכל השולחנות, הדין הוא, שצריך לכסות בשעת הקידוש את החלות שעל כל השולחנות, ולא רק החלות שעל שולחן המקדש (אג"מ ח"ה סי' כ' אות י"ח), ויש מקילים שאין צריך לכסות הפת הנמצאת על השולחנות האחרים (לקט יושר עמוד נ, ש"ש סק"ו).

נכתב ע"י הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

מיוסד על לימוד היומי בספר קיצור שו"ע כפי תקנת הקהילה
ערוך ומסודר לפי פוסקי זמנינו

קטן לערות היין בתוכו, מותר לקדש עליו, כיון שיש שיעור רביעית בריין שבתוכו, דדין זה שצריך להיות הכוס מלא, זהו רק למצוה, ואם אין לו אין מעכב, ופשוט דאם יש לו כוס אחר קטן מזה, שצריך לשפוך היין לתוכו כדי שיהיה מלא (מ"ב סקמ"ב וסקמ"ג).

יג. ולא יהיה הכוס פגום, והיינו שאם אדם אחד ששה ממנו [ואפילו לא הקריב אל הכוס את פיו, אלא שפך לתוך פיו] שו"ע הרב (ס"ד) פגמו, ואין לקדש עליו (ס"ו ומ"ב סקמ"ג).

יד. אבל אם שפך ממנו לתוך ידו או כלי, אין בכך כלום, וה"ה אם טעמו באצבעו דדוקא אם ששה ממנו בפיו פגמו (ס"ו סקמ"ג ס"ג מ"ב סקמ"ח).

טז. יכולין לתקן כוס פגום ע"י שיוסיפו מעט יין, ואפילו על ידי שיוסיפו עליו מים ניתקן (ס"ו סקמ"ב ס"ו).

טז. בשעת הדחק שאין לו כוס אחר, ואין לו עצה לתקן הכוס, מברכין על כוס פגום, וי"א (פמ"ג) דבקיודש של לילה אפשר שטוב יותר שיקדש על הפת (מ"ב סקמ"ג).

יז. כוס של קידוש טעון כל מה שטעון כוס של ברכת המזון, והיינו שיהיה הכוס שלם, והיה מודה היטב מבפנים ומבחוץ, וכל שאר דברים הנזכר לענין כוס בהמ"ז (מ"ב סקמ"ז).

ז. י"א שאם מונח על השולחן לחם שאין בדעתו לאכלו, כגון שאיש אחר אכל מקודש ונשאר מלחמו, או שמונח לחם של איש אחר והוא אוכל רק משלו, שאין צריך לכסותו, דאין צריך לכסות רק מה שהוא אוכל (או נדברו ח"ב סי' ז).

ח. י"א דגם בסעודה שלישית צריך לכסות הפת (מה"ח סקמ"ד בשם אחרונים), וי"א שאינו צריך, דעיקר הטעם הוא משום בושת, ובסעודה שלישית אין בו קידוש (ערוה"ש ס"ו רצ"א ס"ו וס"ו רצ"ט ס"ד).

ט. י"א דאלו הנוהגים ביום לקדש ולאכול אחר כך מיני מזונות, צריך לכסותן בשעת הקידוש (קישור"ע ס"ו י"ח ס"ה, חו"א ח"א כלל נ"ז ס"ו), וי"א דאינו צריך לכסותן (א"א בוטשאטש ס"ו ספ"ב ועין ט"ז ס"ו רצ"ט סק"ח).

דין הכוס

י. מקדש על כוס מלא יין, והטעם הוא, דכוס של קידוש והבדלה הוא בכלל שאר כוס של ברכה, דצריך שיהיה מלא (ס"ו מ"ב סקמ"ב).

יא. ימלאנו שיהיה מלא על כל גדותיו, ואף שרגיל לישפך קצת עי"ז לארץ, ויש שאין ממלאין אותו כ"כ מטעם זה ואפ"ה שם מלא עליו (מ"ב ס"ו ספ"ג סק"ט).

יב. אם הכוס איננו מלא, ואין לו כוס אחר

אל מקום שהם שם, ועל זה העניין אמר הגביא (מ"ה) כי אשב בחשך ה' אור לי.

וכל זה העניין מבואר יפה בספר מאור עיניים באריות דברים, עיין שם (פרישת מקץ דודש לחופה) ובתוך הדברים כתב שם, שלכך יש הלכה בנר חנוכה להדליקה למטה מעשרה, להורות לנו שהקב"ה חושב מחשבות בלתי יחד ממנו נידח, שלא ידחה שום יהודי ממחיצתו, ועל כן הקב"ה יורד למטה מעשרה, ומתקרב אל האדם להשיבו ולהחזירו, שעל זה רומז ענין הדלקת הנר למטה מעשרה, שכמו בנר שנותנין לתוכו פתילה, וממלאין אותה בשמן, ומדליקין אותו. כמו כן האדם הוא פתילה, ושמן הוא החכמה, שהשם ממלא בו ומדליק, להיות מאיר במעשיו ובעבודתו את השם, ולכן גם אמרו חכמים שגם הפתילות שאינם כשרים להדליק בשבת, מפני שאין הם מושכים את השמן יפה, אף על פי כן בחנוכה הם כשרים, שהפתילות שאין מדליקין בהם בשבת רומזים לבני אדם פחותים, שאין אור של מעלה, כאור שבת נאחו בהם, שהם רחוקים מן הקדושה, אף על פי כן בחנוכה הם כשרים, והטעם כי הש"ת כביכול בעצמו, מוריד את עצמו אל האדם, ומאחז בו את האור, להדליק ולשוב ולחזור אל השם, ולעובדו בהתלהבות ובשכל גדול, כנ"ל, זה נעשה בכל שנה בבוא הזמן של מצות נר חנוכה.

הנה כי כן, עמדנו על סוד ענין הנס של חנוכה, ומעלת הימים האלו, וקדושת האורות, שהוא להורות לנו, שגם אם האדם נמצא במצב של חשכות והעדר אור, ומרגיש עצמו שפל תבזה מאוס ונדחה, ומרגיש עצמו שנפלט מחוץ למחיצתו יתברך, ואין לו עמידה בהיכל מלך עם הצדיקים, הנה באור אלו הימים ובאור מצות הדלקת הנרות, תאיר כל נשמת איש מישראל באור המאיר את החושך עצמו, להיותו נהפך לאור גדול, וכיך ממקום שהוא כי הקב"ה הוא עמו ולחלקו, וגם האדם השפל ביותר זה שנמצא בשפל המדרגה ממש, גם הוא יכול להשיג אור הוי"ה בימים אלו, וכמו שרואים בפועל יהודים הרחוקים מאוד משמירת תורה ומצוות, ומקיימים בעצמם אלו המועדים, והטעם כמו שנתבאר, שכמו בימי מתתיהו ובניו שהיו ישראל שרויים בחושך נורא, בבחינת ימש חושך, שהיא מלכות ירן הרשעה, שבלבלה את דעתם, אף על פי כן נתגברו עליהם בית חשמונאי במסירות נפש, ודבקו בו יתברך, עד שנגלה הקב"ה עליהם, והראה להם אף אין מקום נסתר מאתו יתברך, ובתכלית תוקף החושך, אפשר למצוא אותו, ולהתקרב אליו, ואדרבה החושך עצמו נהפך לאור גדול.

והאדם בעבודתו מתעלה, ועולה מדרגא לדרגא, בסגולת הימים הטובים, ומזה הטעם צריך בכל חג להכין עצמו בהכנה יתרה, להשתדל בעצמו, להתעלות ממודרגה למדרגה, שעל זה רומז העניין שנפסק בשו"ע (א"ח סי' רס"ה) שצריך לרחוץ ולהחליף המלבושים וכו', וזה מאחר שהימים טובים נקראים מקראי קודש, וענינו להכין עצמו לקראתם במאכלים ומלבושים נאים וכו', שכל זה רומז גם כן על עבודת הנפש, כי בימים אלו על האדם להתעלות ולהעלות נפשו למדרגה אחרת, אשר על כן צריך להכין את עצמו לכל זה ובסגולת הימים הטובים הוא אמנם זוכה להתעלות.

אבל בחנוכה אין הדבר כן, כי אין הם נקראים מקראי קודש, שהם ימי חול לכל דבר, והיינו שהאדם נשאר במקום אשר הוא עומד שם, ואין נשמתו מתעלה בעולמות העליונים, אלא אדרבה הקב"ה מרכז עצמו אליו, בבחינת (תהלים י"ג) ויש שמים וירד, והקב"ה מתראה לו במקומו באשר הוא שם, שחנוכה האדם נשאר במקומו ובמדרגתו, והקב"ה מאיר לו במקומו הארצי עליונה, היינו שהקב"ה מתגלה אליו, כי גם במדרגות הנמוכות לית אתר פנוי מניה, ובכל מקום שהוא שם הקב"ה עמו, בבחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאלו הינך. והא לך בענין זה את לשונו של הא"י הקדוש ז"ל (פתיח ש"ר ח"ה חופה ופתיח פ"ה) לכן הדלקה עושה מצוה, ולא ההנחה, כי אין אנו מעלין אותה [הכוונה אל השכינה הקדושה] ממקומה כלל, אלא שאנו ממשכינן לה אור מלמעלה אל מקומה לבד, היינו ההדלקה. ולכן אסור להשתמש לאורה, כי כדי להיות אור הקדוש העליון יורד עד למטה, אשר שם מקומה במקום אשר מצויים שם החיצונים, אנו חוששין שלא יתאחו באור העליון, ולכן אין להנות מן האור, ע"כ.

הנה כי כן הגם כי מצד אחד הנה מעלת הימים הטובים גדולה מימי חנוכה, שהרי מתעלים בהם לעולמות טמירים ונשגבים, והנשמה מרווה עצמה בצחצחות אורו יתברך ומזין שכניו, מה שאין כן בימי חנוכה שהנשמה אינה עולה למעלה בעליית עולמות, אולם לעומת זה גדולה מעלת ימי חנוכה, שיש בכח אור המאיר בחג זה, לבטל כל חושך והסתור, מפני שהקב"ה מתגלה בו בתוך החושך דווקא, ומראה לאדם כי בכל מקום שהוא ה' עמו, ומזה משכיל האדם לדעת כי (תהלים קל"ט, יג) גם חשך לא יחשך ממך, ולילה כיום יאיר כחשיכה כאורה, ולית אתר פנוי מניה, ובכל מקום שהאדם נמצא הקב"ה עמו, ובקל יכול הוא להתקרב אליו מתוך החושך ממש, שזה ענין אתה נותן יד לפושעים, שהקב"ה מושיט ידו ומקבל הפושעים,

טיב המועדים

גודל מעלת ימי החנוכה

הנה הפלגו הספרים הרבה במעלת ימי החנוכה וסגולותיהם העצומות, בא וראה מה שכתב בספר בני יששכר (מאמר ח"ש סגול מאמר ז) בשם הקדוש בעל הרוקח ז"ל, והרב הגאון הגדול בעל גור אריה, אשר הארת הנר הנסיי הזה בזמן הנס היה מהארת אור הגנוז, והרב הקדוש מהר"י פינחס מקארין זצוק"ל הוסיף אומץ לומר בפירוש, אשר בכל שנה בשעת הדלקת הנרות מתגלה אור הגנוז, והוא אורו של מלך המשיח, ע"כ דברי.

וכתב על זה השפת אמת (לחופה שנת תרס"א) וזה לשונו, איתא ברוקח כי הל"י נרות חנוכה מול הל"י שעות שהאיר אור הגנוז בששת ימי בראשית ע"ש, אם כן נראה שגם חנוכה הוא מאור הגנוז, והוא מאיר בתוך החושך הגדול, זהו שרמזו שמאיר מסוף העולם ועד סופו, שאין העלם והסתור עומד נגד זה האור, כי העולם נקרא הטבע, שהוא מעלים ומסתיר האור. אבל אור הראשון היה מאיר בכל אלה ההסתרות וגנוז בצדיקים, ועל זה כתיב (תהלים ק"ג) זרח בחושך אור לישראל, וכתיב (שפי"א ט"א) העם ההולכים בחושך ראו אור גדול. ואותו הדור בימי יון הרשעה הלכו בחושך, כמ"ש חז"ל (מדין באשית ב"ה) וחושך זה יון, שהחשיכו עיניהם של ישראל, ומ"מ אותו הדור מסרו נפשם והלכו בעבודת הש"ת גם תוך החושך, לכן זכו שהאיר להם מאור הגנוז, ונשאר הארה מזה האור לימים השפלים בכל שנה ושנה, וכל עובד ה' צריך לשמוח בימים הללו שיש בהם הארה מאור הגנוז בעבודת הש"ת, שכן עיקר כוונת הרשעים היה להשמיחנו תורת ה' וחוקי נרות חנוכה מביאים זכירה, ע"כ דברי הנוראים.

ויש להתבונן מה הרעש הגדול הלאה שהקימו כל הני קדושי עליון בתעצמות קדושת אלו הימים, מה מקורם, ומה עניינם, ומה מעלתם.

הנה סוד ענין זה מבוואר בכתבי הא"י (שפי המנות דודשי חופה דודש א) שחנוכה נשתנה מכל המועדים, שבכל המועדים נפש האדם מתעלה למדרגות גדולות, ונשמתו עולה למעלה למעלה בעליות העולמות מעולם לעולם, למקומות גבוהים ורמים,

זהירות בענין הממון

"והנה סולם מוצב ארצה, וראשו מגיע השמימה, והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו" (פח, יג)

כתב בעל הטורים ז"ל: "סולם - בגימטריא 'ממון', ובגימטריא 'עוני', כי זה ישפיל זה ירים" עכ"ל.
ופירשו בספרים הקדושים, שהממון כעין 'סולם' לפני האדם, זה ישפיל זה ירים, מצד אחד יכול להשפילו עדי ארץ, אך מאידך אם ישתמש בו כהוגן בקדושה ניתן מכוחו להתעלות עד רום שמים.
דורשי רשומות דרשו: "סולם מוצב ארצה", בגימטריא (במספר קטן): "גלגל חוזר בעולם." (ספר גימטריאות לרבי יהודה החסיד, עניינים אות לא).

אחד מתלמידי המקורבים של הגה"צ רבי ישראל סלנטר זצוק"ל, שימש בתפקיד של 'שו"ב' - שוחט ובודק, שנחשב בזמנו כמשרה מכובדת בעיר ישראל.

אך בהיותו 'מחמיר' על נפשו, חשש תמיד בהידור מלאכתו מלאכת הקודש, שתהא בשלמות הגמור, עד שברבות הימים החליט לעזוב את מלאכת השחיטה, ולהתעסק מעט במסחר לצורך פרנסתו.

בטרם ביצע 'הסבה', נסע להתיעץ עם רבו הצדיק אבי תנועת המוסר, וכאשר הגיע לפניו הציג את חששותיו:

הנה ההתעסקות בשחיטה יש בה 'אחריות' גדולה עד מאוד, וצריכה קפידה והשגחה מדוקדקת שלא להאכיל חלילה את ישראל קדושים בטריפות רח"ל, וחוששני מיום הדין ומיום התוכחה!

פתח רבי ישראל את פיו בחכמה, ולימד את תלמידו לקח מוסר עצום:

הנה בעסקך במקצוע השחיטה, גם אם חלילה ייצא מכשול מתחת ידיך, הרי אין בו כי אם לאו אחד בלבד, כד"א (שמות כב, ל) "טרפה לא תאכלו", ותו לא.

מאידך, בצאתך לעולם המסחר, האחריות כבדה שבעתיים, שם עלול אתה בנקל להיכשל בלאווין ואיסורים רבים הקשורים בדניי ממונות, כגון איסור ריבית שיש בו כמה לאווין חמורים, גניבה וגזילה, כל תלין, הין צדק ואיפת צדק, אונאת ממון ואונאת דברים, שקר והערמה ועוד. - נמצא אפוא, שיותר מצויה המכשלה בעסקי המסחר מעסק השחיטה, על אף שיש בה בשחיטה אחריות הרבים.

באותו מעמד סיפר הרב על עצמו:

בצעירותי ביקשתי להשקיע את כספי הנדוניא, במסחר מסוים שנראה באותה עת עם סיכויים טובים להצלחה. ובטרם החיליתי לשלוח את ידי במשא ומתן התיישבתי ללמוד כל הלכות משא ומתן. - אך משסיימתי את חוק לימודי נוכחתי שכמעט אין שום 'עסקא' שאין בה סרך של איסור... ולכן עזבתי את כל הרעיון והמשכתי בלימוד הישיבה.

*

חסידים מספרים, שפעם ביקש אחד הצדיקים מחסידיו לקנות מעט יי"ש למשתה בני החבורה, אבל התנה זאת שיקנו המשקה אך ורק בכסף כשר! משום שחבורה היושבת על משקה הנקנה מכסף שאינו כשר, כל השפעתה

בטלה!

על אתר שלף אחד מן החסידים את ארנקו, הוציא סכום מסוים והניח על השולחן בתרומה, שאלו הרבי במאי קא עסיק מר? - משסיפר החסיד על עסוקיו, הוכיח לו הרבי עד כמה קרוב הוא להיכשל בממון שאינו כשר, ופסל את ממונו על הסף... וכמעשהו בראשון כן בשני ובשלישי והבאים אחריו, עד שנוכחו כולם שבכל עסק ששולחים את ידיהם קרובים הם מאוד אל הכישלון.

עד שאמר חסיד אחד שיש לו בידו כסף כשר, ממה שנותרו בידו כמה 'רובלים' מתוך 'הלוואה' שלוהו אתמול מחבירו בשטיבל... - על כסף זה שמח הרבי, ואמר שזהו אכן 'כסף כשר'! בהיות שקיבלו בהלוואה, ומחויב בו במצות פריעת חוב.

גם בעולם העסקים עלינו לדעת, שאין לנו חלילה יד חופשית! להתעסק בכל 'ביזנס' כרצוננו, גם שם נמצא השם יתברך, וישנם דינים והלכות בדרכי משא ומתן באמונה. - הדרך הטובה ביותר, היא להיוועץ עם רב בכל עסקה שיש בה ספקות בהלכה!

[מתוך 'פרטיות' - קובץ 4]

~ ~ ~

הגאון רבי אהרן קצנלבוגן זצ"ל, קיבל פעם 'נתינה' חשובה ביותר, מאת גביר נכבד בחוץ לארץ, שבבילי ה'חלוקה' עבור תלמידי חכמים חשובים עניי ירושלים. באותה תקופה שרר בירושלים רעב גדול, וכל 'פרוטה' היתה חשובה מאוד, כדי לסייע מעט בגודל הדחק.

סדר ה'חלוקה' באותה עת היה על פי 'קבלות' עם שמות המקבלים, כשכל 'מקבל' נצרך לחתום את שמו על הקבלה, ולאשר בזאת שאכן הגיע הכסף לידו. כדי להראות אחר כך לנדיבים מה נעשה בכספם, וכמה קיבלה כל משפחה, לפי מספר הנפשות וכו'.

כאשר הגיע רבי אהרן זצ"ל אל ביתו של הגה"צ רבי שמואל תפילינסקי זצ"ל, בעל 'קונטרס הצוואה', להעניק לו את התמיכה ההגונה, לא הסכים אותו צדיק בשום אופן לחתום על הקבלה כנדרש. וטעמו ונימוקו עימו, בהיות שהדפיסו בתחתית 'מסמך' שטר הקבלה, שהמקבלים 'מודים' לגביר הנכבד על הנתינה היפה, ומבקשים שגם להבא לא ישכחם ומשיך לתמוך בהם. - על כך לא הסכים הצדיק רבי שמואל לחתום, זה שקר! אמו, אין אני מבקש ממנו כלום! אינני תולה בטחוני באותו גביר בשר ודם שלא ישכחני, אני מבקש את פרנסתי אך ורק מהשם יתברך בלבד! במקרה זה היה אותו הגביר השליח להעביר אלי את ברכת השם, אבל אינני מסכים בשום אופן להשליך יחבי עליו שלא ישכחני! ניסו הגבאים להפציר בו שלא יקלקל את תמיכתו, והרי שורה זו מודפסת בכל פנקסי הקבלות בשווה וכו', ואין היא 'בקשה אישית' ממנו. אך הוא לא הסכים בשום אופן לחתום, והצהיר ברורות שאם זה מעכב בדיעבד שלא יקבל את התמיכה בלא חתימתו, עדיף לו לוותר על התמיכה... אולם רבי אהרן ברגישותו, הכיר היטב את גודל הדחק

תפילת הדרך

לא אחת קראתי בעלונכם סיפורים ומאמרים מחזקים בנושא תפילה בציבור. הפעם אני רוצה לשתף את הקוראים בסיפורי האישי: בעקבות מצוקה אליה נקלעתי נכנסתי להתברך אצל הרב גמליאל רבינוביץ. כדרכו, השיאני עצתו כי אקבל על עצמי להתפלל בציבור בנמקו כי בזה טמון כל הצלחת האדם בכל הצטרכויותיו כמובא בספרים הקדושים. קיבלתי על עצמי לנסות בכל כוחי והוא מצדו ברכני בחום.

כעבור שבוע ססתי עבור עסקיי לארה"ב כאשר כל הנסיעות והטיסות תוכננו בקפידה סביב זמני התפילות ובירור מקומות התפילה בכל אתר ואתר. משם נסעתי לטורונטו קנדה להשתתף בשמחת נישואין, אלא שעודי נוהג והתוכנית לא צלחה, מצאתי עצמי בעיר התחתית של טורונטו כאשר השמים מאותתים את דמדומי השקיעה ואיפה אני ואיפה מניין במקום אשר אין סיכוי למצוא בו מניין.

עם צביטה בלב הפניתי את ההגה לכביש צדדי ועצרתי בצד הדרך להתפלל ברכבי, מעבר לכביש הבחנתי באנשים דתיים צועדים ברחוב. מיהרתי לחצות את הכביש והלא יאומן קרה, הם צעדו לבית הכנסת לתפילת מנחה! בהתרגשות ובתחושת גילוי שכיה נכנסתי אחריהם והמתנתני 5 דקות עד שהתחילו תפילת מנחה הכי מרגשת בחיי...

בעל המעשה: נ.ר

"אם יש תשע יהיה עשר!"

מדי שבת בשבתו מתקיים מניין כותיקין עם הנץ החמה, שבת אחת קרה וחברים רבים מהמניין שבתו בעיר אחרת ואנו נותרנו תשעה מתפללים. "נו, אם יש תשע יהיה עשר!" ניגן אחד המתפללים.

אכן תיכף אחרי תפילת 'ישתבח' ברגע שרצינו להגיד קדיש הופיע יהודי שרצה ללמוד מעט לפני התפילה והשלים לנו מניין עד אחרי חזרת הש"ץ. לפני קריאת התורה התנצל כי עליו למהר למניינו הקבוע ויצא לדרכו. שוב התנגן הניגון: "אם יש תשעה יהודים יהיו עשרה!"

ויהודי שרצה להשלים שניים מקרא הופיע והשלים מניין עד אחר קריאת התורה. אחרי קריאת התורה הופיע יהודי שהקדים להגיע למניין הבא וכך זימן לנו ה' בזה אחר זה השלמה למניין באורח פלאי...

בעל המעשה: מ.ה

הפעונים לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית
פוזנן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

שבבית הצדיק, וברוב טובו וחסדו לא רצה להשאיר המשפחה החשובה בלא התמיכה, ולכן 'הנפיק' עבורו קבלה מיוחדת בהשמטת שורה זו.
לא היה איכפת לו לרבי שמואל הצדיק להפסיד את הכל, ולהישאר ברעב ובמצוק... על האמונה לא היה יכול לוותר, את האמונה אין מוכרים בכסף!
יהודים של פעם!

[קונטרס 'טיב המעשה' ח"ב - דף ל"ד]

באחד משיחותיו פירש מרן רבינו החפץ חיים זצוק"ל, את נוסח ברכת המזון: "כי הוא קל זן ומפרנס לכל". - על פי מעשה נאה:

פעם נקלע 'אורח' לעיר הגדולה כשהוא רעב וצמא מאוד, בבית הכנסת המקומי שלחוהו המתפללים לקבל 'סעודה דשנה' בבית 'הכנסת אורחים' המקומי, שם מגישים כל העת אוכל ומשקה בשפע לכל דכפין, חינם אין כסף!

כשבירר את הכתובת המדויקת של המקום, הדריכוהו המקומיים בטוב ליבם, כיצד להגיע לאותו בית.

בהגיע האורח אל הכתובת 'סעה' בדירה הנכונה... ודפק בטעות על דלת השכן ממול, שהיה אדם רע מעללים והחזיק 'סחנת קמח' בביתו.

כשפתח בעל הבית את הדלת שאל את האורח הזר למבוקשו, והלה ענה ששמע שמחלקים כאן ארוחות חמות ומזינות... - אמר לו בעל הבית, אכן מחלקים כאן אוכל בשפע, אבל בשביל כך צריך קצת לעבוד! עמוד נא כאן על ידי הריחיים תטחון את החטים מספר שעות, ולאחר מכן תסעד את לבך.
בלית ברירה ניגש האורח למלאכה הקשה והמפרכת, ולאחר כמה שעות עבודה מאומצת

את עצמנו וכל כוחותינו וזמנינו לעבודה יתרה... שאינה מוסיפה הרבה לפרנסה...
עלינו כמובן לעשות את חובת ההשתדלות כל אחד לפי עניינו, אבל לא להתמסר רק לרדיפה אחר הממון, ולבטל קביעות עתים לתורה, או תפילה בציבור, וחיונו הבנים והבנות וכו'.

[קונטרס 'טיב המעשה' ח"ג - דף נ"ז]

סיפר לי יהודי נאמן איש עסקים נכבד מארה"ב, שיש לו בביתו 'שעון מעורר' [וועקער זייגער], אשר 'נתקע' על השעה '6.13' בבוקר, וכל הנסיונות לשנות בו את שעת היקיצה לא צלחו, גם כשניסה לכבות לו את מפסק המעורר לא עלתה בידו, השעון התעקש לצלצל מדי יום ביומו באותה השעה בעקביות: 6.13 בבוקר!

כשסיפר על כך לחבירו בבית הכנסת, העלה הלה השערה, שמא רומזים לו כאן על 'ענין' מסוים, שכן '613' עולה כמנין 'תרי"ג', שהם תרי"ג מצוותיה של תורה! וכידוע שקול 'איסור ריבית' כנגד כל מצוות התורה כולה, [ריבית' בגימטריא 'תרי"ג'], ובהיותו איש עסקים אולי רומזים לו מן השמים להיזהר מאיסור ריבית...

האיש סבר וקיבל, והגיע 'נסיעה' לארץ ישראל, ובהיותו פה עיה"ק ירושלים ת"ו עלה לביתו של מחו' הגה"צ הנודע רבי יעקב בלוי זצוק"ל, דיין ומו"ץ דפה, ורב דשכונת סנהדריה, שהיה מומחה עצום בכל ענייני ריבית נכודע, וגם חיבר חיבור מיוחד בזה שנתקבל בכל תפוצות ישראל.

בעלותו לבית הרב הציע בפניו בפורטרוט את כל ענייני עסקיו, ותהליך מחזור הכספים ההשקעות התגובה והתשלומים השונים, ולתדהמתו גילה הגאון בעסקא מסוימת שיש בה איסור ריבית דאורייתא! - התברר אפוא שאותו סוחר נכשל בשוגג בעבירה חמורה זו שנים רבות!

אמרתי לאותו יהודי, שכנראה היתה לו זכות מיוחדת שעוררוהו מן השמים לבדוק את מסחרו אם אין בו חשש איסור. כי בהיותו איש ירא שמים וחפץ להתהלך בדרכי ישרים, כבר העידו חכמינו ז"ל (מכות י:) "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו". ולכן זכה מן השמים שרמזו לו על כך ב'תקלה' שבשעון המעורר...

[פרטית, ראש חודש כסליו]

חש שכל גופו חלש והרעב מציק לו מאוד. בעל הבית נהנה מן העבודה, והראה לו את דלת הדירה שממול... שם היה אכן בית 'הכנסת אורחים', בו חילקו ארוחות כל העת לכל דכפין! - הנה כאן תקבל את האוכל שלך!... סינן בעל הבית בבזו, תוך כדי שהוא טורק את הדלת אחריו.

נכנס האורח אל דירת השכן, וסעד את לבו בטובי המאכלים כדי המלך. כשסיים את ארוחתו ופנה ללכת, העיר לו המארח בחיוך, תאמר נא 'ישר כח'!

על מה ישר כח? שואל האורח.

ענה לו האיש, הלא אכלת פה בהכנסת אורחים כדי המלך וקבלת כל מבוקשך משלם!

האורח השבע התפלא מאוד: הלא עבדתי בשביל ארוחה זו קשה מאוד!?! - או אז נודעה התרמיית, שהשכן פשוט ניצל את תמימותו...

פנה המארח אל אורחו, ואמר: שוטה שבעולם, אותו שכן רק ניצל אותך היטב, ואילו אני נתתי לך!...

בטיב זה הסיפור, שכמובן אינו אלא 'משל', הסביר החפץ חיים פשר ברכת הזן:

הלא אף אנו מקבלים את הפרנסה ואת המזון מן המארח הגדול מלכו של עולם, שהוא "קל זן ומפרנס לכל ומטיב לכל, ומכין מזון לכל בריותיו אשר ברא". - אלא שאנו בטיפשותנו במקום לפנות אל הכתובת הנכונה, נותנים

הודעה משמחת

הננו להודיע כי

לרגל ימי החנוכה הבעל"ט

ניתן להשיג את ספרי מורינו ורבינו שליט"א

ספר טיב המועדים על ימי החנוכה	טיב הכוונות וטיב הרש"ש חנוכה [במהדורה חדשה]
----------------------------------	---

ספרים אלו ושאר ספרי רבינו ניתן להשיג:
בחנויות הספרים או בכולל שבתי אצל ש. גולדשטיין

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשמחות, לברכה והצלחה או ליארצייט התורמים להפצת העלון לקבלת העלון במייל (דוא"ל) נא לשלוח למייל הפעו"ב

	<p>צ'יינג' סל' 02-6516090</p>	<p>הכל בשקל ~ רח' בר אילן 43 י-ם סל' 052-7619268</p>	<p>לע"נ הרב חיים נתן בן יבחלטי"א ר' יצחק הלוי סגל ר' אברהם יצחק בן ר' צבי דוד הכהן הנשא ביילא בת ר' דוב הלוי</p>	<p>לע"נ האשה מרים בת ר' דוד</p>	<p>לע"נ רבי דוד צבי ב"ר יצחק ז"ל נתרם ע"י בנו מנחם מרדכי הי"ו</p>	<p>לע"נ הינדל בת ר' משה ירמיהו ע"ה</p>	<p>לע"נ ישראל נתן נטע ב"ר דוד צבי הכהן ז"ל משה ז"ל</p>
<p>02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il</p>	<p>רפאלי ביטוחים 02-5377177</p>	<p>גרפצ'יק סל' 02-5002321</p>		<p>לע"נ ר' דב ב"ר אברהם יעקב ז"ל נפטר ה' אלול</p>	<p>לע"נ ר' יחזקאל ב"ר צבי ז"ל ולרפואה שלמה ולהצלחת לאה בת אייל תחי נתרם ע"י בנם יחזקאל יחושע הי"ו</p>	<p>לע"נ שמחה בת רחל יחזקאל בן עמומה</p>	

י"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל': 05276-10455 078-3331109 | shivti1@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגוויך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענויינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173